

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS *UNITAS LITHUANIAE* SINODO INFORMACINIS BIULETENIS

ŽODIS SKAITYTOJUI

Spausdintu žodžiu vėl prabylame į Jus, mielas skaitytojau. Nuo Reformacijos laikų spauda yra viena svarbiausių krikščioniškos bendrystės priemonių. Prieš trejetą metų dėl didelio žinių poreikio apie parapijų, jaunimo tarnystės - Radvilos, Konsistorijos ir Sinodo pildomą misiją labai kukliomis jėgomis buvo pradėtas leisti šis informacinis biuletėnis. Jis susilaukė skaitytojų dėmesio, bet dėl darbininkų trūkumo šiame Kristaus vynuogyno krašte - korespondentų, redaktoriaus, maketuotojo ir kitų plunksnos brolių stokos šis darbas buvo apleistas. Vis tik troškimas žinių ir Bažnyčios misijos pašaukimas, pastoviai plaukiančios mūsų brolių ir sesių aukos į Sinodo spaudos fondą, skatina mus imtis šios, taip reikalingos Kristaus garbei tarnystės. Į tai reaguodamas Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodas – Unitas Lithuaniae jau 2003 metais priėmė nuostatą prabilti spausdintu žodžiu ir pastoviai teikti žinias apie Reformatų bažnyčios misiją Lietuvoje. Šiai nuostatai tarnaudami, mes, vis dar tomis pačiomis kukliomis jėgomis, stengsimės bent kartą per ketvirtį išleisti po informacinį biuletėnį. Kviečiame šiai tarnystei visus, kuriems yra duota Dievo dovana ir pašaukimas “baltose pievose, ne tik ganyti, bet ir gausinti juodas aveles”.

Redaktorius

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS *UNITAS LITHUANIAE* SINODO EILINIS SUVAŽIAVIMAS BIRŽUOSE

Birželio 27 dieną, sekmadienį, iškilmingomis pamaldomis Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje baigėsi 2004 metų Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios – Unitas Lithuaniae – Sinodo eilinis suvažiavimas. Per porą Sinodo darbo dienų buvo priimti 25 bažnytiniai teisės aktai. Sinodo posėdžiuose dalyvavo sprendžiamąjį balsą teisę turintys 7 dvasininkai, 7 pasaulietiniai kuratoriai bei 15 delegatų iš Biržų, Vilniaus, N. Radviliškio, Švobiškio, Klaipėdos, Šiaulių ir Kėdainių evangelikų reformatų parapijų. Taip pat virš 50 žodžio teisę Sinode turinčių parapijiečių iš įvairių Lietuvos vietovių. Sveikinimus nuo Lipės reformatų bažnyčios perdavė kun. dr. M. Danys, nuo Vokietijos reformatų aljanso - kun. E. Mischė, sveikino Vokietijos protestantų charitatyvinės organizacijos GAW atstovas J. C. Burmeisteris. Gauta sveikinimų nuo Lietuvių evangelikų reformatų kolegijos Čikagoje prezidento kuratoriaus dr. Pauliaus Slavėno, presbiterionų bažnyčios JAV, reformatų Frankfurte prie Maino (Vokietija), Švedijos ir Lenkijos tikinčiųjų. Sinodą žodžiu pasveikino svečiai iš evangelišku bažnyčių: Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios Konsistorijos atstovas kun. R. Moras perdavė sveikinimus nuo Konsistorijos ir liuteronų bažnyčios vyskupo M. Sabučio, pastorius A. Latužis - nuo Lietuvos evangelikų baptistų sąjungos. Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko Č. Juršėno sveikinimą perskaitė ir įteikė bei asmeniškai sveikino Seimo narys J. Budrevičius.

2004 - rinkimų metai. Sinodas perrinko naujai 3 metų kadencijai intersinodinę instituciją - Konsistoriją. Ją sudaro 4 dvasininkai: kun. R. Mikalauskas (Biržai), kun. T. Šernas (Vilnius), diak. T. Sakas (Klaipėda) ir diak. G. Gasiūnaitė (Biržai) ir 4 pasauliečiai: kurat. V. Vegys (Biržai), R. Stankevičius (Kėdainiai), D. Kairienė (Biržai) ir kurat. D. Balčiauskas (Vilnius). Prezidentu naujai kadencijai perrinktas kurat. V. Vegys, viceprezidentu - kun. T. Šernas.

Sinodas galutinai atkūrė po karo prarastą generalinio superintendente tarnystę, kaip bažnytinę instituciją. Buvo patvirtinta Seniorato regula ir išrinktas generalinis superintendantas. Juo išrinktas šias pareigas nuo pernai laikinai ėjęs kun. R. Mikalauskas. Konsistorijai pavesta paskirti jo ordinacijos į superintendentes datą, pakviesti ordinatorius generalinius superintendentes ir vyskopus iš brolišku reformatų bažnyčių užsienyje.

Sinodas suteikė išimtinę teisę diak. T. Sakui, diak.

G. Gasiūnaitėi ir diak. S. Švambarienei administruoti Šv. Vakarienę ir paskyrė diak. S. Švambarienę Klaipėdos, o diak. G. Gasiūnaitę N. Radviliškio evangelikų reformatų parapijų administratorėmis.

Buvo išrinkta 5 asmenų Sinodo revizijos komisija, kuriai suteikti įgaliojimai tikrinti visą Sinodui priklausančių institucijų finansinę veiklą per ateinančius trejus metus.

Šeštadienį Sinodo posėdžių pertraukos metu sinodalai susirinko prie namo, kur iki mirties 1915 metais gyveno St. Dagilis. Aušrininkas, poetas ir vertėjas St. Dagilis buvo evangelikų reformatų bažnyčios kuratorius, parengęs 1910 metais išleistą evangelikų reformatų giesmyną. Dalyvaujant Sinodo dalyviams, Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos atstovams, Biržų rajono merui ir miestiečiams buvo atidengta atminimo lenta St. Dagiliui.

Sinodas pabaigė darbą paskutiniu savo sprendimu paskirdamas kitų, 2005 metų, eilinio Sinodo suvažiavimo datą ir vietą: birželio 25-26 dienomis, Joninių laike, Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje.

Sinodo sekretorė diak. G. Gasiūnaitė

Kuratorių ir parapijų delegatų eisena į prestiberiją

Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios-Unitas Lithuaniae istorinė šventė

Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios, kaip bažnytinio administracinio Lietuvos vieneto, bažnytinės reformatų provincijos (lot. Unitas Lithuaniae, lenk. Jednoty Litewskiej) įkūrimo data sąlyginai laikoma 1557 metai. Tuomet prasidėjo tikėjimo išpažinimo klausimus svarstę sinodo posėdžiai Vilniuje. Pirmasis reformatų bažnyčios superintendentu buvo išrinktas kun. Simonas Zacijus.

Superintendentas (lot. *superattendens*, gr. *episcopus*) Vokietijoje, Švedijoje, Lietuvoje ir kitur yra evangelikų reformatų bažnyčios administracinio vieneto - distrikto (vyskupystės) vyriausiasis dvasininkas, vyskupas. Lotyniškos kilmės pavadinimas pasirinktas Reformacijos laikotarpiu, kuomet buvo stengiamasi labiau pabrėžti bažnyčios demokratišką, sinodinę-presbiterinę t.y. nehierarchinę ir neepiskopalinę santvarką. Pagal ją vyskupas turi vykdomąją, bažnytinės teisės išpildymo administracinę galią, bet tik sinodui priklauso bažnytinės teisės leidžiamoji galia, galutinė teisminė galia, bažnytinių pareigų skyrimas ir atskaitomybė už jas. Nemažai reformatų bažnyčių išlaikė seną (Vengrijoje) arba sugrįžo prie labiau žinomo vyskupo pavadinimo (Lenkijoje). Superintendentai yra ordinuojami arba šventinami sinodo sprendimu. Kaimyninių šalių reformatų vyriausiųjų dvasininkų – superintendentų ar vyskupų dalyvavimas pažymi nacionalinės bažnyčios ir jos dvasinio vadovo tarptautinį pripažinimą, reformatų išpažinimo bendrą pasaulinį tradiciškumą.

Reformacijos laikotarpiu Lietuvos reformatų bažnyčia - Unitas Lithuaniae, vadovaujama provincinio arba nacionalinio sinodo, buvo administraciškai suskirstyta į tris, o vėliau šešis distriktus. Juose buvo šaukiami distriktų sinodai ir renkami superintendentai. Po jų vykdavo bažnytinės provincijos arba Lietuvos nacionalinis sinodas, jame išrinktas generalinis superintendentas vadovavo visai provincijai. Šių dienų Lietuvos teritorijoje yra trys katedralinės distrikto bažnyčios: Vilniuje, Biržuose ir Kėdainiuose. Kiti likę distriktai apėmė dabartines Baltarusijos teritorijas. Dėl kontreformacijos ir karų Reformatų bažnyčia silpnėjo ir XIX amžiaus viduryje ją tesudarė trys distriktai. Po pirmo Pasaulinio karo Lietuvos reformatų parapijos liko Lietuvos, Lenkijos ir Sovietų sąjungos valdomose teritorijose. Lenkijos valdomame Vilniaus krašte reformatų bažnyčia atsigavo ir augdama sėkmingai pildė savo misiją. Parapijos, patekusios į Sovietų sąjungos valdžią Baltarusijoje, buvo galutinai sunaikintos. Lietuvos Respublikos teritorijoje, Reformatų bažnyčia gan greit atsigavo po karo nuniokojimų. Mirus superintendentui kun. V. Meškovskiui, 1920 metais sinode Biržuose generaliniu superintendentu buvo išsirinktas kun. P.Jakubėnas. Jau nuo 1919 metų Reformatų bažnyčia Lietuvoje buvo vieno distrikto bažnyčia su centru Biržuose. Tik formaliai ją sudarė du distriktai su dviem, iš esmės nominaliais superintendentais. Bažnyčios generalinis superintendentas pildė kartu distrikto ir generalinio superintendente pareigas. Karo metu, pasitraukus į Šveicariją ir ten mirus generaliniam superintendentui kun. P.Jakubėnui, Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčia liko be vyriausiojo dvasininko. Kun. A.Šernas, nominalus superintendentas, turėjo laikinai perimti šias pareigas iki sinodo sprendimo, tačiau dėl okupacijos ir ateistinio režimo persekiojimo, Lietuvoje sinodas nebegalėjo pildyti savo funkcijų ir generalinio superintendente institucija oficialiai nebeveikė. Neoficialiai jos funkcijas kolegialiai pildė išlikę dvasininkai: A.Šernas, A.Balčiauskas, M.Frankas ir P.Jašinskas. Emigracijoje veikiantis reformatų sinodas atstatė šią instituciją, išrinkdamas generaliniu superintendentu kun. S.Neimaną. Po jo mirties - kun. P.Dylį. Jam mirus 1992 metais, reformatų generalinio superintendente institucija nustojo veikti ir emigracijoje. Šios institucijos nebuvimas kėlė didelių sunkumų Reformatų bažnyčios atgimimui Lietuvoje. Apskritai trūko teologijos studijas

baigusią dvasininkų ir apskritai nebuvo kas kompetentingai vykdė bažnytinės teisės priežiūrą. Pirmieji bandymai atkurti šią instituciją prasidėjo nuo neformalaus jau tarnaujančių dvasininkų ir teologijos studentų susitikimų, vėliau peraugusių į dvasininkų sesijas. 2001 metų sinodas Biržuose - vienas svarbiausių dvasininkų sesijų, dvasininkų nuoširdaus ir kolegialaus darbo ir bendrystės su parapijiečiais rezultatas. Sinode, stebint ir konsultuojant reformatų teologijos ir bažnytinės teisės daktarams iš Europos reformatų bažnyčių, buvo priimti svarbūs teisiniai sprendimai, kurie sugrąžino sinodo, kaip institucijos autoritetą, buvo išrinkta Kolegija (vėliau- Konsistorija) t.y. intersinodinė institucija. Ją sudaro 4 dvasininkai ir 4 pasaulietiniai bažnyčios vyresnieji. 2003 metais sinodas žengė dar vieną žingsnį atkuriant bažnyčios struktūrą. Laikinais eiti bažnyčios superintendente pareigas paskirdamas Biržų evangelikų reformatų parapijos kleboną kun. R.Mikalauką. Taip pat buvo paskirta užduotis per metus laiko sudaryti vyriausiojo dvasininko pareigas nustatantį kanoninį sąvadą. Tai buvo atlikta ir 2004 metų sinodas Biržuose sąvadą patvirtino bei išrinko bažnyčios t.y. generaliniu superintendentu laikinai šias pareigas ėjusi kun. R.Mikalauką.

Kun. R.Mikalauškas yra 37 – erių metų amžiaus, diplomuotas istorikas ir evangeliškos teologijos magistras, baigęs Vilniaus universiteto istorijos fakultetą bei Varšuvos krikščioniškos teologijos akademiją. Iki 2002 metų kunigavo Kėdainių evangelikų reformatų parapijoje iš kur sinodo paskyrimu atsikėlė į Biržus. Vedęs, su žmona Renata augina vienerių metų sūnų Luką.

Po superintendente ordinacijos, rugpjūčio 28 dieną, išrinktasis generalinis superintendentas ims pastoviai vykdyti savo pareigas. 2004 metų rugpjūčio 28 bus istorinė Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčiai - Unitas Lithuaniae. Tai jos paskutinės – vyriausiojo bažnyčios dvasininko institucijos atstatymo data. Šiai ordinacijai atlikti atvyksta sinodo vardu pakviesti Vokietijos Lippes žemės reformatų generalinis superintendentas kun. Gerrit Noltensmeier, Lenkijos reformatų vyskupas kun. Marek Izdebski ir Vengrijos reformatų vyskupas kun. G. Böleskei. Taip pat atvyksta svečių delegacijos iš Lenkijos, Švedijos, Lietuvos reformatų parapijų atstovai, laukiami svečiai iš kitų krikščioniškų konfesijų Lietuvoje, pasaulietiniai svečiai iš užsienio ir Lietuvos, ambasadorius Vokietijai Lietuvoje. Ordinacinių pamaldų pradžia šeštadienį 12:00 valandą. Po pamaldų tikintieji rinksis Radvilų rūmuose tradiciniam pobūviui.

*Diak. Gítana Gasiūnaitė, Sinodo sekretorė
Evangeliškosios teologijos magistrė*

**Sinodo pamaldas
pradedant**

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – Unitas Lithuaniae**I. e. pareigas gen. superintendente****kun. R.Mikalausko pranešimas Sinodui 2004-06-25****Lippes Bažnyčia, Vokietija ir Vokietijos reformatų Aljansas**

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia - Unitas Lithuaniae yra labiausiai į Europos šiaurės rytus nutolęs reformatų Bažnyčios Sinodas. Gyvename kaip mažutė reformatų kolonija tarp dominuojančios Romos katalikų ir didelės mažumos laisvamanių bei ortodoksų. Todėl bažnytiniai, krikščioniški arba kitaip kalbant ekumeniniai santykiai su broliškomis bažnyčiomis yra mums labai svarbūs. Mūsų strateginis partneris yra Lippes Bažnyčia ir Vokietijos reformatų aljansas. Lietuvoje jau ne kartą lankėsi Lippes Bažnyčios generalinis superintendentas kun. G.Noltensmeier bei Vokietijos reformatų Aljanso gen. sekretorius kun. dr. H.Scaheferis. Šių partnerių dėka mes šiuo metu turime mūsų Bažnyčioje dirbančių konsultantą kun. Erhardą Mischę. Jis atvyksta kas keli mėnesiai į Lietuvą ir visą mėnesį dirba, kartu su dvasininkais, Konsistorijos nariais, lankosi parapijose ir sprendžia iškilusius klausimus.

Šiomet liepos 2-4 d. Vokietijoje vyks Lippes Bažnyčios partnerių susitikimas, kartu su liuteronais iš Šiaulių ir Kelmės, ten vyks ir mūsų atstovai: diak. T.Sakas, teologijos studentas R.Stankevičius, diak. S.Švambarienė. Lippeje taip pat bus svečių iš Lenkijos, Afrikos, Vengrijos ir Rumunijos, Čekijos ir Slovakijos. Tai jau antras toks suvažiavimas. Prieš keturis metus įvyko pirmasis, kuriame dalyvavau. Pernai, kartu su Lietuvos Liuteronų Bažnyčia atšventėme Tauragėje dešimties metų partnerystės su Lippes Bažnyčia sukaktį. Šią progą Tauragėje ir Biržuose viešėjo Detmodo reformatų distrikto superintendentas kun. Hase bei kunigė Johana Kunz.

Partnerystė su Lippes Bažnyčia yra mums labai reikšminga. Nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo mus sieja glaudus bendradarbiavimas įvairiose bažnytinio gyvenimo srityse. Generalinis superintendentas kun. G.Noltensmeieris buvo pagrindinis mūsų Bažnyčios dvasininkų ordinatorius, aktyviai besidomintis bažnytiniu reformatų gyvenimu Lietuvoje. Taip pat mums puikiai pažįstami broliai ir bičuliai, mūsų bendradarbiai Kristaus misijoje kunigai M.Danys, E.Mische, bažnyčios teisininkas hab. bažnytinės teisės daktaras Herbert Ehnes. Lippes Bažnyčia yra pagrindinė iniciatorė trišalių bažnytinių konsultacijų Lippes, Lenkijos ir Lietuvos reformatų Bažnyčių. Jos vyksta kas keli metai kiekvienoje šalyje. Prieš pora metų Lippeje dalyvavo kun. T.Šernas, kun. K.Daugirdas, kun. R.Mikalauskas. Šiomet šios konsultacijos numatytos spalio mėn. Lodzėje, Lenkijoje. Jų metu aptariami teologiniai klausimai, iškilusios šių Bažnyčių problemos. Lippes Bažnyčia taip pat skiria nemažai konkrečios finansinės paramos, kuri skirta įsigyti tarnystei reikiamus įrangos: kompiuterių, biuro įrangos, taip pat tarnybiniai automobiliai dvasininkų tarnystei. Paskutinė Lippes Bažnyčios parama buvo panaudota įsigyjant Sinodo vardu 8 vietų mini autobusą Peugeot Expert 2000. Turėdami tokį partnerį, mes per trumpą laikotarpį sugebėjome pasiekti reikšmingų pokyčių atkuriant Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios struktūras misiją Lietuvoje. Bažnytinės teisės pagrindu atkūrimas atstatė santaiką bent didžiojoje dalyje Bažnyčios, taip pat teikia vilties, kad jos pagrindu pavyks sugrąžinti vienybę visoje Bažnyčioje. Dr. H.Ehnes patirtis ir nuoširdus noras dalyvauti darbe nustatant santykius su Valstybe yra vienas puikiausių Lippes Bažnyčios pagalbos mums pavyzdžių. Gal būt ekumeniniuose susitikimuose derėtų mums paklausti, koks mūsų Bažnyčios indelis ir kaip partnerių įnašas į Lippes bažnytinį gyvenimą?

Lietuvių evangelikų reformatų Sinodo Kolegija – JAV, Cikaga

Iš esmės esame viena ir ta pati istorinė Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčia - Unitas Lithuaniae, tik perskirta praeityje geležinės uždangos bei Atlanto, didelio

nutolio. Nepaisant to mūsų santykiai visuomet buvo ir yra patys nuoširdžiausi. Vien tas faktas, kad kai Lietuva buvo dingusi iš pasaulio žemėlapiu dėl Sovietinės aneksijos, Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia – Unitas Lithuaniae visuomet išliko reprezentuojama pasaulio reformatų bendruomenėje dėka Sinodų užsienyje ir Sinodo kolegijos Čikagoje. Tai jie išstisus metus mokėjo narystės mokesčius WARC ir buvo mūsų balsas pasauliniame reformatu forume. Pernai diakonė Erika Brooks viešėjo Sinode Biržuose, aktyvai palaikė diakonų ordinaciją primindama mūsų generalinių superintendentų kunigų S.Neimano ir P.Dylio aiškias ir palaikančias pozicijas tokioms ordinacijoms. Norėčiau priminti, kad Čikagos Sinodo Kolegija kiekvienais metais atsižvelgdama į mūsų Konsistorijos rekomendacijas teikia paramas ir stipendijas mūsų Bažnyčios teologijos studentams ir dvasininkams, kitiems nusipelnuusiems asmenims. Taip pat spausdintu žodžiu per “Mūsų sparnus” kalba besidomintiems mūsų Bažnyčios aktualijoms bei istorija. Sinodo Kolegijos prezidentas dr. Paulius Slavėnas ir išdininkė M.Neimanaitė palaiko pastovius ryšius su Konsistorija Biržuose. Čikagos Sinodo Kolegija konkrečia auka parėmė N. Radviliškio bažnyčios stogo remontą.

Svedijos Misijos Sandoros Bažnyčia

Svedijos Misijos Sandoros Bažnyčia yra mūsų artimiausi užjūrio partneriai - reformatai. Jos atstovai: kun. G.Bondesson, kun. E.Sundsrom jau puikiai pažįstami ir daugkartiniai mūsų Sinodų svečiai, aktyvus partneriai jaunimo stovyklose, dvasinėse konferencijose. Pernai kun. R.Mikalauskas ir diak. G.Gasiūnaitė šios Bažnyčios oficialiu kvietimu dalyvavo Stokholme generaliniame Sinode-Asamblėjoje. Ilgus metus šios Bažnyčios gen. superintendentas kun. Andersonas buvo WARC Europos regiono vadovas. Jau ne viena mūsų Bažnyčios įvairaus lygio delegacija svečiavosi Švedijoje ir į Lietuvą parsivežė gražių išpūdžių bei vertingos patirties. Ypač konkretus bendradarbiavimas vyksta jaunimo tarnystės srityje tap jų jaunimo centro SMU bei mūsų Radvilos bei jūrų skautų. Šių metų kovo mėnesį Biržuose įvyko konsultacijos, kuriuose dalyvavo Švedijos reformatų atstovas iš Nacionalinio Sinodo lygmens Misijos departamento direktorius Bertil Svenson, taip pat pietų distrikto superintendentė kun. Gunnel Jacobsson-Kriz ir atstovas iš Vaksijo parpijos. Šiame susitikime taip pat dalyvavo kunigai D.Gartmann ir E. Mische iš Vokietijos ir kun. Jane Holslag iš Presbiterionų Bažnyčios JAV.

Pasaulio Reformatų Bažnyčių Aljansas (WARC)

Mūsų Bažnyčia yra tikroji WARC narė nuo 1924 metų. Prieškaryje WARC suvažiavimuose dalyvavo mūsų Sinodo atstovai kuratoriai Yčas, Šepetienė, generalinis superintendentas kun. P.Jakubėnas. Aljansas apjungia 75 milijonų reformatų visame pasaulyje su centru Zenevoje. Taip pat jis turi padalinius atskiruose pasaulio kontinentuose. Prieš du metus kun. R.Mikalauskas dalyvavo Europos WARC suvažiavime Oradejoje Rumunijoje. Šiomet diak. G. Gasiūnaitė vyksta į Pasaulinį WARC suvažiavimą- Generalinę Asamblėją, kuri vyksta kas 7 metai. Paskutinis jos suvažiavimas įvyko Vengrijoje, ten dalyvavo Kolegijos prezidentas dr. P.Jašinskas. Šiomet asamblėja renkasi pirmą kartą Afrikos kontinente-Ganoje, Akros mieste. Gitana pasiliks po jos dar savaitę ir viešės vienoje iš dviejų Ganos Evangelikų Presbiterionų Bažnyčioje. Ji yra daugiau nei 100 metų Lippes Bažnyčios partnerė. Būtent šios Bažnyčios kunigas Setry Niomy šiuo metu yra WARC generalinis sekretorius, vyriausiasis veikiantis dvasininkas. Beje, abi Ganos Bažnyčios yra WARC narės, o jų istorijos prasideda nuo dviejų misijų 19 amžiuje, kurių viena vyko iš Vokietijos, kita iš Šveicarijos.

Pernai lapkričio mėnesį Lietuvoje lankėsi WARC viceprezidentas prof. P.Holdrup (Nyderlandai), Vokietijos

**Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – Unitas Lithuaniae
I. e. pareigas gen. superintendente
kun. R. Mikalausko pranešimas Sinodui 2004-06-25**

Atkelta iš 3 psl.

reformatų aljanso gen. sekretorius kun. dr. H. Schaefer, kun. dr. M. Danys Lippe ir kun. dr. W. Schulz, direktorius J. Laskio vardo reformatų Bibliotekos – vieno svarbiausių Europos ir pasaulio reformatų paveldo centro vadovas.

Gustav Adolf Werk – (GAW)

GAW yra protestantiška Vokietijos organizacija, kurią įeina reformatų, liuteronų bažnyčios ir atskiros parapijos. Ji yra viena iš didžiausių mūsų rėmėjų per daugelį metų. Jiems mes esame labai dėkingi. Konkretus pavyzdys Biržų parapijos/klebonijos kapitalinis remontas. Be jų pagalbos vargu išvis ar mes būtume galėję ką nors rimtesnio nuveikti. Konsistorijos finansinėje ataskaitoje jūs galite rasti konkrečius šios organizacijos indėlius į mūsų Bažnyčios atstatymo darbus.

Partnerhilfe

Partnerhilfe arba lietuviškai – partnerių parama. Tai Vokietijos protestantų-reformatų, liuteronų ir suvienytų evangelikų bažnyčių sąjungos, kitaip kalbant Vokietijos evangelikų Bažnyčios EKD (Evangelische Kirche in Deutschland) padalinys, komitetas. Jis rūpinasi konkrečia finansine pagalba Rytų Europos evangelikų dvasininkams, kuri yra surenkama iš Vokietijos dvasininkų aukų tam tikro procento iš jų asmeninio atlyginimo. Mes kasmet gauname finansinę paramą mūsų dvasininkų ir bažnyčios tarnautojų tarnystei. Ši parama tolygiai mažėja, nes jau esame Europos sąjungos nariais ir turime daugiau patys mokėti ne tik save išlaikyti, bet ir ieškoti galimybių kaip paremti stokojančius tiek mūsų pačios Bažnyčios ribose, tiek už jos ribų. Tačiau, Partnerhilfe parama yra mums labai didelė parama ir ypač dvasininkams bei bažnyčios tarnautojams mažose parapijose ir vietose, kur vykdoma misijinė darba, taip pat paremiant našles ir dvasininką emeritą.

**Sveicarijos reformatų Bažnyčia
(HEKS)**

Nors mes neturime tiesioginių oficialių partnerystės ryšių su Sveicarijos reformatais, bet netiesiogiai per asmeninius kontaktus šis ryšys yra. Šiomet dėka kun. M. Danio HEKS konkrečiai parėmė Kėdainių klebonijos Arnetų namų projektavimo darbus. Taip pat šios Bažnyčios kunigas

dr. Liocher šiuo metu yra WARC Europos regiono vadovas, kuris laiškų parėmė mūsų Sinodo siekius kurti teisinius pagrindus santykiams su valstybe.

**Lenkijos Evangelikų Reformatų
Bažnyčia**

Ryšiai nors nėra intensyvūs, bet šilti. Tai mūsų likimo sesė Bažnyčia su kuria mus sieja amžiai nuo Reformacijos pradžios. Dėka aukščiau minėtų konsultacijų, mes turime pastovius susitikimus kas porą metų. Manychiau, kad neišnaudojame šios Bažnyčios dėka gerų galimybių pasisemti patirties ir bendradarbiauti pasikeitimų srityje.

**Presbiterionų Bažnyčia JAV, Mission
Presbytery, Texas**

Viena pirmutinių mūsų partnerių. Labai aktyviai bendradarbiavimas vyko dešimtajame dešimtmetyje ypač jaunimo tarnystės srityje. Taip pat visi gerai pamena mūsų Sinodo garbės kuratorių Joną Gylį (John Gillies), kuris ir dabar domisi Bažnyčios gyvenimu Lietuvoje. Sulaukėme konkrečios paramos vaikų namams Medeikiuose. Kun. J. Holslag kaip reformatų parapijos administratorė porą metų tarnavo Klaipėdoje ir puikiai konsultavo mūsų jaunuosius dvasininkus ir dvasininkes praktinės tarnystės eigoje. Manychiau, kad ši partnerystė turi dideles galimybes, kuria galime pasinaudoti gerai dirbdami.

**Frankfurto evangelikų reformatų
nepriklausoma parapija**

Frankfurto nepriklausoma reformatų parapija yra mums artima dėl daugelio priežasčių. Formaliai Biržų ev. ref. parapija turi su ja partnerystę. Deja, ji nėra intensyvi, kaip iš tiesų galėtų. Reikia tikėtis, tam dar ateis laikas. Prieškaryje Biržuose tarnavęs kun. F. Barnelis yra šios parapijos parapijietiams palikęs atminimą apie Lietuvą. Šiuo metu ten tebegyvena kunigo dukterys. Šioje parapijoje buvo remiamas ir dvasinio maisto sėmėsi mūsų kunigas K. Daugirdas. Šios parapijos atstovė Marie Clair pernai dalyvavo Sinode ir ši parapija prisidėjo aukomis remontuojant Švobiškio, N. Radviliškio bažnyčias.

Nukelta į 7 psl.

VIEŠOJI ĮSTAIGA „VAIKO UŽUOVĖJA“

Viešoji įstaiga „Vaiko užuovėja“, įsteigta Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios *Unitas Lithuaniae* Sinodo konsistorijos, pradėjo veikti 2004 m. vasario 4 d. Tuo metu globos namuose gyveno 18 vaikų, netekusių tėvų globos.

Prieš pradėdama savo veiklą, „Vaiko užuovėja“ su Biržų rajono savivaldybės administracija sudarė sutartį, pagal kurią savivaldybės administracija išipareigojo kiekvieno globojamo vaiko išlaikymui skirti 4 MGL dydžio pašalpą. Be to, kiekvienas vaikas dar gauna 500 Lt globos pašalpą.

Turto patikėjimo teise Biržų rajono savivaldybės administracija „Vaiko užuovėjai“ perdavė vaikų darželio pastatą ir vaikų namų inventorių. Perimtas turtas buvo gana prastos būklės, todėl nedelsdami pradėjome savo jėgomis jį tvarkyti.

Pirmas nuveiktas darbas buvo vaikų dušo patalpos ir kanalizacijos sistemos remontas. Rodėsi, kad pašalinome votį – dingo pirmame aukšte tvyrojęs blogas kvapas, kanalizacijos sistema veikia be didelių sutrikimų, dušas tvarkingas ir patogus.

Kitas darbas – izoliatoriaus atstatymas. Vaikų globos namai negali veikti be tokių patalpų. Pasitaiko, kad vaikai atvežami naktį nespirausę, sergantys, gydytojų nepatikrinti. Juos reikia skubiai kur nors apgyvendinti. Dažnai pasitaiko virusinių susirgimų, kai užsikrečia vaikų kambario draugai, ir sveikų vaikų beveik nebelieka. Taigi sutvarkėme izoliatoriaus prausyklos ir tualetų patalpą, paruošėme sienas dažyti, tačiau užgriuvo pavasaris, prasidėjo skubesni darbai.

Pasibaigus šildymo sezonui suskubome rengti antrąjį

pastato korpusą, kuriame jau anksčiau buvo suremontuoti keturi kambariai, koridorius, prausykla ir tualetai. Tačiau šis korpusas buvo negyvenamas, nešildomas, jame nebuvo elektros instaliacijos, vandentiekio. Vaikai gyveno ankštai susispaudę keliuose vieno korpuso kambariuose, juose dėl prastos langų būklės buvo šalta, bei tvanku. Brangi šiluma išeidavo pro supuvusius langų rėmus, o išvėdinti kambarių negalima, nes dauguma langų visai nebesidarinėja. Taigi sutvarkėme antrąjį korpusą, nupirkome tiek baldų, spintą ir sekciją padovanojo geri žmonės. Jaukūs, nedideli antrojo korpuso kambarėliai labai patiko mūsų mergaitėms. Sunku apsaugyti jų džiaugsmą, kai iš dviejų perpildytų kambarėlių jos persikėlė gyventi po dvi ar net po vieną. Neliko nuskriausti ir berniukai. Jiems liko daugiau erdvės, dalis išgytų baldų buvo pastatyta jų kambariuose. Beje, šiame korpuse, atgavę koplyčios patalpas, iširengėme nedidukę sporto salę ir drabužių džiovyklą. Nors sienos dar nedažytos, langai seni, tai netrukdo rengti stalo teniso turnyrus ar ant bokso kriaušės šonų išlieti blogą energiją. Ypač džiugina tai, kad čia ateina ir kaimo vaikai, žaidžia, bendrauja, jiems nebereikia šlaistytis kaimo gatvėmis.

Kuratorė Dalia Bobelienė padovanojo 9 vietų mikroautobusą „Ford Transit“. Praėjus pirmam džiaugsmui pamatėme, kad jam reikia remonto ir investicijų. Laimė, mūsų ūkvedys, kuris dabar dar ir vairuotojas, moka visus darbus. Jis savo rankomis sutvarkė variklį, važiuoklę, atnaujino saloną. Dabar autobusiukas stovi dirbtuvėse, kur yra lopomas ir ruošiamas dažyti.

Nukelta į 5 psl.

VIEŠOJI ĮSTAIGA „VAIKO UŽUOVĖJA“

Atkelta iš 4 psl.

Rodosi, darbų tik daugėja. Darbo biržos padedami įsteigėme darbo vietą pagalbiniam darbininkui. Naujasis darbuotojas ėmėsi tvarkyti teritorijos tvorą, kuri džiugina vaikus ir praeivius ryškiais spalvomis.

Neįmanoma išvardyti visų nuveiktų darbų. Kaip ir kiekvienuose namuose jų begalės. Tačiau tai tik buitiniai rūpesčiai. Didžiausias šio darbo įvertinimas buvo paauglių berniukų, kurie nelinkę reikšti savo jausmų, pasakyti žodžiai: „keičiasi mūsų namai, mūsų namai jau kitokie“.

Dabar gyvename viena viltimi – iki šio šildymo sezono pradžios sudėti naujus langus, bent jau miegamuosiuose. Vaikai vos ne kasdien klausinėja, ar neskambino ponas Stefanus Vošaras, tarptautinio Vokietijos – Olandijos klubo „Rotary“ prezidentas. Paskutinio vizito metu šis klubas pažadėjo (tiesa, kol kas tik žodžiu), remti mūsų namus ir iki rudens padėti pakeisti pusę langų. Dievo ir gerų žmonių padedami pamažu pakeisime ir likusius langus. Tai labai svarbus darbas, nes tik šilti namai gali būti jauki užuovėja įskaudintiems ir sušalusiems vaikams.

Tiesa, pagalbos sulaukiame ir dabar. Daržovių kelis kartus atvežė ūkininkas Vytautas Zurba. Braškėmis pavaišino ūkininkas Romas Misevičius. Ūkinių prekių padovanojo verslininkė Birutė Rinkevičienė, kanceliariinių prekių – Leskauskų stomatologijos klinika. Metodistų bažnyčia jau keletą kartų kvietė vaikus apsipirkti turguje, nupirko jiems batų ir rūbų. Sėkmininkų bažnyčia kiekvienam globotiniui padovanojo po nemažą įvairių dovanų dėžę. Pinigais parėmė ponas kurat. Donatas Balčiauskas (500 Lt), ponas garbės kuratorius Petras Jaunius (1000 Lt) ir klubas „Lions“ (450 Eur). Beje, klubas „Lions“ atvežė didžiulę vaikiškų rūbų ir žaislų siuntą. Taip pat gavome žinią, kad ateina labdaros

siuntinys iš ponios Ritos Neimanaitės. Visų Lietuvos reformatų vaikų mylimas kunigas Didi (kun. Dieter Gartmann) atsiuntė pledų, patalynės ir indų. Paveikslais mūsų namus papuošė ponai Pajuodžiai iš Panevėžio evangelikų liuteronų parapijos. Personalinius kompiuterius dovanavo UAB „Volimeda“, ūkininkas K. Armonas, kompiuterį ir monitorių – UAB „Šiaurės meška“. Minkštasuolius dovanavo „Liutera“, virdulį ir magnetofoną – Biržų „Atžalyno“ mokykla. Spintą ir viryklę atvežė ponija Dalė Briedienė, sekcija – p. Jolanta Badarienė.

Dabar „Vaiko užuovėje“ jau glaudžiasi 26 vaikai. Tiesa, dalis jų vasaros atostogų išvyko poilsiauti pas giminaičius ar globėjus, tačiau dar 15 vaikų vasaroja namuose. Ir jie norėtų pakeisti aplinką, pagyventi tikruose namuose, tikroje šeimoje. Gal tai galėtų būti jūsų jaukūs namai? Atverkite savo širdis ir namų duris šiems vaikams, ir jūsų širdys ir namai taps dar šiltesni.

Redakcijos prierašas: Dar liepos pabaigoje mus pasiekė žinia, kad ponas Stefanus Vošaras, tarptautinio Vokietijos – Olandijos klubo „Rotary“ prezidentas, išpildė savo pažadą ir surinko 10 000 eurų aukų vaikų namų langų pakeitimui. Žinome, kad langai jau užsakyti ir jau pradėti darbai juos įstatant. Žiemą vaikai turės šiltas ir gerai vėdinamas patalpas. Taip pat gavome žinių, kad kun. Dieter Gartmann Vokietijos reformatų parapijose Duisburgo Sinode surinko 3000.- eurų, kurie taip pat skirti namų remontui, už kuriuos bus galima pakeisti duris. Dar gavome žinių, kad Švedijos reformatų Bažnyčios (Missionkyrkan) Gotlande moterų ratelis surinko ir paaukojo „Vaiko užuovėjai“ 1100 eurų įsigyti vaikų namų inventoriui: nupirkti žoliapjovę - aplinkos tvarkymui, bei skalbimo mašiną.

Daiva Janonienė

Europos protestantų suvažiavimas Strasbūre

Strasbūre mane pasitiko prancūzas, visiškai nekalbant angliskai. „Kalbėjomės“ gestais. Sėdome į tramvajų ir nuriudėjome į konferenciją. Tą vakarą vyko diskusijos dėl religinės erdvės naujojoje Europoje su katalikų, protestantų, žydų ir musulmonų, reprezentuojančių Elzasą, konfesijų atstovais. Susivienijimo klausimas buvo pagrindinė šių diskusijų tema. Aptartas Europos Konstitucijos požiūris į šį klausimą. Skirtingų konfesijų atstovai išsakė įvairių nuomonių, tačiau visi buvo už vienybę.

Gyvenau labai linksmoje kompanijoje su angliu ir graiku. Dauguma ten suvažiavusių studentų buvo linksmi, kiekvienas kuo nors įdomus. Dalyvavo gana įvairių sričių studentų, iš viso apie 40: teologai, architektai, sociologai, psychologai, filologai, istorikai, chemikai ir vienas elektronikas - tai aš. Suvažiavome beveik iš visos Europos: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos, Danijos, Olandijos, Čekijos, Slovakijos, Lenkijos, Šveicarijos, Anglijos, Vokietijos, Prancūzijos, Ispanijos Italijos, Graikijos.

Kitą dieną vykome į ekskursiją į Europos Parlamentą. Neišdildomą įspūdį paliko architektūra: modernizmo ir senųjų stilių sampyna. Buvome pakviesti paties Europos Parlamento, kad galėtume ilgiau paviešėti, Parlamentas mums skyrė papildomą nakvynę viešbutyje. Vien tai rodo, jog išsiplėtusiai Europos Sąjungai rūpi religijos klausimas. Teko regėti tą nuostabią posėdžių salę, kurioje dideli žmonės sprendžia svarbius klausimus. Labai moderniai viskas įrengta, kiekvienas turi galimybę išgirsti vertimą į vienuolika kalbų. Mes posėdžiavome mažesnėje salėje, tačiau sąlygos nebuvo prastesnės. Kaip ir visų posėdžių metu, verčiama buvo į tris kalbas - vokiečių, prancūzų ir anglų. Kalbėjo net keturi asmenys. Pirmasis, kalbėjęs apie Europos statymo išsūkius, buvo Europos Parlamento biuro, esančio Strasbūre, direktorius Jeanas Jacques'as Fritzas. Vėliau kalbėjo Europos Konsulatui atstovavęs Florianas Ziegenbalgas. Jis supažindino mus su kuriama Europos Sąjungos Jaunimo teisių konvencija, kuri turėtų būti užbaigta ir įsigalioji iki 2005 metų. Richardas Fischeris kalbėjo apie 2003 gruodžio 18 d. vykusią Europos

bažnyčių konferenciją. Klausėmės ir Amsterdamo teologijos universiteto profesoriaus Theo Witvlieto. Jis skaitė paskaitą apie kiekvieno kaip asmenybės ir visos bendruomenės identišumą. Jis pabrėžė, kad identišumas galimas tik tuomet, jei turi išsaugotą, nesunaikintą istoriją ir nevaržomą laisvę.

Pasibaigus įdomioms diskusijoms, visi palengva patraukėme reformatų bažnyčios parapijos namų link, kur bendravome su Strasbūre gyvenančiomis protestantų šeimomis. Jos mielai pakvietė prancūziškos vakarienes. Jeannette'ės ir George'o Stutzmannų šeima, į kurią buvau pakviestas kartu su čeku Pavelu ir vokiete Katerina, labai maloniai su mumis bendravo. Vaišės buvo tikrai ypatingos - ne gausa, o neįprastumu. Troškiny, kuriam paruošti prireikė net trijų valandų, buvo be galo skanus. Vakarieniavome tradiciškai užsigerdami vynu. Teko paragauti ir naminio mandarinų vyno bei naminio prancūziško trijų rūšių sūrio. Po 3 valandų malonaus pasišnekučiavimo buvome pakviesti užsukti į svečius, jei tik turėsime galimybę vėl atvykti į Strasbūrą.

Trečią dieną vyko diskusijos grupelėse. Įžangą mūsų diskusijai padarė Europos bažnyčių konferencijos prezidentas M. Jeanas Arnoldas de Clermontis. Pirmosios diskusijos tema - buvimas protestantu naujojoje Europoje. Užduotis buvo iškepti „pyragą“ į kurio apskritimo plotą įeiti šie komponentai: kultūra, tautybė, denominacija, dvasingumas, atsidavimas ir įsipareigojimas. Kiekviena grupelė turėjo nuspręsti, kas sudaro tokį pyragą, kaip naujos Europos simbolį. Nuomonių būta įvairių. Vieni manė, kad visko reikia po lygiai, kiti pabrėžė tautybę ir dvasingumą. Mūsų grupelė nusprendė, jog svarbiausia yra atsidavimas ir įsipareigojimas, kad ir kokios religijos atstovas būtum, o apskritimas popieriaus lape virto kelių sluoksnių sudėtinga figūra. Kitai diskusijai pasiūlytos penkios temos, iš kurių rinkomės aktualiausia.

Galiausiai atėjo tautinių patiekalų ir gėrimų vakaras. Viskas nauja ir įdomu: vynai, graikiška degtinė, šveicariški naminiai vafliai, čekiškas sūris bei aštri naminė dešra,

Nukelta į 6 psl.

Atkelta iš 5 psl.

Europos protestantų suvažiavimas Strasbūre

lietuviškas tinginys. Visko tiek daug ir taip gardu! Po vaišių griebiau savo perkusinį būgnelį, parvežtą iš Egipto, ir kartu su čekais dalijomės muzikine patirtimi. Grojome įvairia muziką - nuo polkos iki bliuzo.

Kitą dieną, nusnūdę vos 5 valandas, stengėmės susikaupti sekmadienio pamaldoms. Jos vyko prancūzų kalba su anglų ir vokiečių kalbų tarpais. Galiausiai atėjo metas ir Šventai Vakarienei. Sustojome į didelį ratą ir siuntėme vienas kitam duoną – Kristaus kūną ir vyną – Kristaus kraują. Neapsakomas jausmas užplūdo, kai po Šv. Vakarienes stovėdami ratu savo kalbomis ištarėme „Tėve Mūsų“.

Po pamaldų dar kartą susirinkome pietų su parapijiečiais

ir vietiniu jaunimu. Atėjo ir atsisveikinimo akimirka. Buvau vienas iš tų, kurie išvyko paskutiniai, tad dar palengva apskauk ratą Strasbūre, pasigrožėjau architektūra. Neatsilaikiau pagundai paplaukioti laivu – pamačiau tiek nuostabių pastatų, kiek nebuvau matęs per visą viešnagę.

Nors prieš išvykdamas jaučiau, kad manęs laukia nuostabūs dalykai, buvau lydimas mažos baimės. Tai buvo pirmas kartas, kai leidasi į tokią kelionę vienas. Pasisėmiau patirties ir parsivežiau daug išpūdžių bei žinių. Tad kviečiu ir jus, kurie nesate išvykę svetur, sustiprinkite pasitikėjimą savimi ir įveikite barjerus, kurie kelia nerimą ir užkerta kelią gyvenimo patirimams - ir kartiems, ir dangiškiems.

Ignas Skudrickas

Kelionė į Lippes kraštą

2004 m. liepos 2 – 4d. Lippes krašte Vokietijoje vyko ekumeninis festivalis, į kurį susirinko šio krašto bažnyčių partneriai: 17 tautybių žmonės iš reformatų, liuteronų, presbiterionų ir kitų broliškų bažnyčių Europoje, Azijoje, Afrikoje, Lotynų Amerikoje. Susitikimas vyko nedideliame Lippes krašto miestelyje – Štapelagėje. Atvyko atstovų iš Anglijos, Ganos, Vengrijos, Pietų Afrikos Respublikos, Togo, Rumunijos, Švedijos, Brazilijos, Indijos, Lenkijos, Namibijos, Hong Kongo, Etiopijos, Japonijos, Vokietijos, ir Lietuvos. Lietuvos delegaciją sudarė septyni žmonės iš Lietuvos evangelikų reformatų ir evangelikų liuteronų bažnyčių. Festivalio tema – vanduo. Susitikimo metu dirbome, kalbėjome, dalijomės nuomonėmis, kaip suvokiame vandenį. Kartu meldėmės, giedojome giesmes, diskutavome.

Šeštadienio dieną vyko intensyvus darbas grupėse, sudarytose iš įvairių šalių atstovų. Vakare rengėjai suorganizavo šventinį delegatų susitikimą, kuriame kiekviena delegacija pristatė savo šalį. Paragavome Vokietijos

nacionalinių valgių, žavėjomės afrikiečių tautiniais drabužiais ir trunkiais ritmais. Draugiški pokalbiai tęsėsi iki vidurnakčio.

Sekmadienį kiekviena grupė pristatė savo nuveiktus darbus. Po pietų vykome į Bad Salzuflen bažnyčią. Pamaldų metu pamokslą pasakė kunigas iš Ganos Emmanuelis Tibu. Žavėjo girdėtas afrikietiškus ritmų, pučiamųjų orkestro ir vargonų muzikos derinys. Po pamaldų atsiveikinę išvykome į Bliombergą.

Vakare susitikome su Lietuvos gerbėjų draugija, nuširdžiai kalbėjomės su Bliombergo parapijos žmonėmis, o naktį praleidome vokiečių šeimose. Išaušęs lietingas rytas pakvietė į kelionę.

Dieną pervažiavę Vokietiją ir Lenkiją nakvynei sustojome Varšuvos ev. reformatų parapijos namuose. Susitikome su kun. Lechu Tranda.

Kitą rytą kupini išpūdžių ir gerų emocijų pasiekėme Lietuvą.

Džiuljeta Stankevičienė

Skautų vasara

Ar jūs žinote, kas yra skautai? Tai vaikai, kurie myli gamtą ir visa kas joje gyva. Jūrų skautų šūkis: „Dievui, Tėvynei, jūrai ir artimui.“ Būtent šio šūkio principais vadovaujamės. Biržų Andriaus Volano jūrų skautų flotilės jūrų skautai.

Laisvalaikio metu skautai mažiau žiūri televizorių, nei kiti vaikai, nes laisvalaikį leidžiame kartu lauke. Skautai - ne tinginiai. Rudens metu grėbiame lapus, žiemą sportuojame, na o vasarą jau užtarnautai poilsiaujame. Ši vasara, kaip ir visos kitos, praėjo labai linksmi. Biržų jūrų skaitai dalyvavo ir patys rengė stovyklas. Pirmoji valtininkų stovykla Rumšiškėse, prie Kauno marių. Joje vyresnieji jūrų skautai mokėsi jūrinių dalykų, gilino skautų vadovų žinias bei bendravo ir sėmėsi patirties iš kitų Lietuvos vietovių atvykusių jūrų skautų. Beveik tuo pat metu Biržuose vyko mūsų jaunesniųjų jūrų skautų stovykla Briedžių saloje. Joje dalyvavo jaunieji Biržų šauliai su vadove Rasa. Iš viso mūsų su svečiais buvo virš 20 vaikų. Trečioji stovykla, kurioje dalyvavo mūsų flotilės skautai įvyko Būtingėje. Tai krikščioniška, evangelikų liuteronų jaunimo centro, surengta stovykla. Ten mes turėjome užduoti praveisti skautiškus užsiėmimus, dalyvavome įrengiant stovyklavietę dar prieš stovyklą. Stovyklos metu dalyvavome pamaldose, turėjome progos pasidžiaugti gerų oru ir vasaros jūra.

A.Volano flotilė bendrauja ne tik su jūrų, bet ir sausumos skautais. Šią vasarą Pasvalio rajono skautai pakvietė mus pavišėti jų surengtoje stovykloje Užugiryje. Ši stovykla mums paliko daug šaunių išpūdžių. Čia susiradome daug naujų draugų, igijome patirties. Todėl norėjome būtinai dar kartą susitikti ir kart kartu pastovyklauti jau šį kart, Širvėnos ežero

saloje. Pasvalio skautai atvyko su vadove Diana. Savaitgalio stovyklos metu palapinėse patyrėm išpūdingą audrą su žaibais ir lietumi nakties metu. Įrstėmės jūrine valtimi po ežerą, žaidėme skautų žaidimus.

Štai tokia buvo mūsų vasara. Artėja mokslo metai, o mes visi, gerai pailsėję, vėl, kaip ir kasmet galėsime kibti į mokslus. Gero vėjo!

*Karolina Šeštokaite,
Jūrų skautė*

Jūrų skautų vasara pasidžiaugė ir Konsistorijos prezidentas kurat. V. Vegys - neformalus jūrų skautų rėmėjas

Pasaulinis Reformatų Bažnyčių Aljanso (WARC) suvažiavimas

Beveik 1000 dalyvių atvyko į Akros miestą 24-ajam Pasaulio Reformuotų bažnyčių aljanso generaliniam suvažiavimui, kuris organizuojamas kartą į septynis metus. Suvažiavimas vyko nuo liepos 30 iki rugpjūčio 12 dienos. Virš 300 moterų iš viso pasaulio atvyko į Moterų prieš-suvažiavimo susitikimą. Tuo pat metu liepos 27-29 dienomis vyko Reformatų jaunimo forumas, kuriame dalyvavo šimtas dvidešimt jaunimo atstovų iš visų kontinentų. Dvi bažnyčios-Ganos Presbiterionų bažnyčia ir Ganos Evangelikų Presbiterionų bažnyčia pasirūpino šiltu svečių priėmimu, apgyvendinimu ir transportu. Tai antras Afrikos žemyne įvykęs generalinis suvažiavimas (pirmas-1970 Nairobi). Suvažiavime dalyvavo virš 400 delegatų iš 107 šalių iš daugiau nei 250 reformatoriškų bažnyčių.

Kiekviena suvažiavimo diena prasidėdavo ir baigdavosi giesmėmis ir maldomis pagal skirtingas reformatų bažnyčių tradicijas, Biblijos studijomis ir trumpomis apmąstymo minutėmis. Dienos metu vykdavo pleneriniai posėdžiai, darbas komitetuose ir sekcijose. Nemažai delegatų buvo įtraukti į įvairias darbo grupes ir komitetus. Buvo diskutuojama misijos, dvasingumo ir santaikos klausimais, pateiktos WARC generalinio sekretoriaus ir finansinės ataskaitos, išrinkta nauja WARC Taryba ir Valdyba. Suvažiavimo metu buvo ekskursija į Cape Coast ir Elmina „vergų pilis“, kitas Ganos apylinkes, parapijas ir bažnyčias. Pats Ganos Respublikos prezidentas pasveikino suvažiavimo

dalyvius, priėmė WARC atstovų delegaciją prezidentūroje ir visiems suvažiavimo delegatams įteikė po tradicinę juosta-stulą. Suvažiavimo metu buvo skaitomi sveikinimai iš kitų bažnytinių aljansų ir federacijų, bei denominacijų. Jono Pauliaus II sveikinimus 24-ajam generaliniam suvažiavimui perdavė ir perskaitė iš Vatikano atvykęs kardinolas. Suvažiavimo atidarymo pamaldos, kurios truko beveik 3 valandas, buvo transliuojamos tiesioginiame eteri per nacionalinę Ganos televiziją.

Perplaukę ir perskridę ne vieną jūrą ar šalį visi delegatai išgyveno stiprius dvasinius patyrimus, sustiprino savo tikėjimą ir vienybės išlaikymą tarp tikinčiųjų reformatų tradicijos krikščionių. Kaip krikščionys iš skirtingų kultūrinių ir geografinių kontekstų mokėmės bendrai vystyti ir pašvesti save vienam tikslui - „gyvenimui pilnatvėje.“ Tai ir buvo 24-ojo suvažiavimo tema iš Jn.10,10.

Diak. Gitana Gasiūnaitė

Suvažiavimo prezidentumas

Ganos sostinė Akra - vieta, kur vyko suvažiavimas

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – Unitas Lithuaniae l.e.pareigas gen.superintendento

kun. R.Mikalausko pranešimas Sinodui 2004-06-25

Atkelta iš 4 psl.

Dvasinė tarnystė

Dvasininkų darbas. Per pastaruosius metus Bažnyčioje pastoviai tarnavo tik 6 dvasininkai. Kun. senioras P.Čepas dėl silpnos sveikatos iš vis nebuvo pajėgus šiemet patarnauti. Diak. Tomas Sakas studijavo Vokietijoje, laikinai sugrįždamas Lietuvon, kun. K.Daugirdas tebetęsia daktarines studijas. Deja, šiemet tarnaujančių dvasininkų dar sumažėjo: kunigė J.Holslag taip pat šią vasarą išvyksta laikinai užimti reformatų parapijos Berlyne dvasininko vietą ir palieka Klaipėdą. Tačiau, viliamės, kad po kurio laiko vėl sugrįš Lietuvon ir talkins dvasinėje tarnystėje.

Šių metų vasario mėn. dvasininkai susirinko į savo sesiją Juodkrantėje. Tai buvo pirmas dvasininkų susitikimas po pernai metų ordinacijų. Antrasis susitikimas įvyko Šiauliuose ir buvo skirtas Sinodo pasiruošimo klausimams. Sekantis susitikimas yra numatytas rugpjūčio mėnesį Sidabrinės sodyboje pas kun. T.Šerną. Į šį susitikimą yra nutarta pasikviesti kunigę iš liuteronų kun. A.Malinauską, kuris dirba šalia reformatų Kėdainių ir Panevėžio parapijose.

Vizitacijos

Šiemet buvo atliktos parapijų oficialios superintendenteo vizitacijos Šiaulių, Klaipėdos ir Vilniaus parapijose. Taip pat buvo apsilankyta Papilio ir Salamiesčio

parapijose.

Šiauliuose dalyvaujant evangelikų reformatų parapijiečiams kalbėjoms apie parapijos reikalus, kunigo gyvenimo sąlygas. Deja, tenka konstatuoti, kad parpija iš esmės neišlaiko kunigo. Nėra bažnyčios pastato, tik namas pritaikytas pamaldoms, liuteronų parapijos žinioje, nėra ir klebonijos, kur gyventų kunigas. Dvasininkas pats išlaiko savo pragyvenimo išlaidas. Parapija neturi savo liturginių indų. Pamaldos vyksta kartu su liuteronais kiekvieną sekmadienį. Tačiau, patalpos žiemos laikotarpiu jau nebešildomos ir dalis reformatų suvilioti atskilusios nuo Sinodo dalies reformatų nustojo lankyti pamaldas ir ėmė lankytis metodistų bažnyčioje. Parapija yra iš dalies parūpinta giesmynais, o bažnytinės metrikų knygos dar turi būti sutvarkytos. Parapijiečiai yra patenkinti kun.R.Pukio patarnavimu, deja neturi išgalių jo tarnystę paremti. Kun R.Pukys yra taip pat labai užimtas patarnaudamas Kelmės, Joniškio, Radviliškio, Šiaulių liuteronų parapijose ir reformatų parapijiečių vizitacijų nėra atlikęs.

**Kun. Rimas Mikalauskas
Biržų ev. reformatų parapijos klebonas,
l.e. gen. superintendenteo pareigas**

Pabaiga kitame numeryje

Apie Kėdainių parapiją (Pranešimas Sinodui apie parapijos gyvenimą 2003 metais)

Pamaldos vyksta kiekvieno mėnesio antrąjį sekmadienį.

Parapijiečiai renkasi po pamaldų, bendrauja ir dalinasi savo džiaugsmiais ir rūpesčiais.

Per didžiąsias šventes buvo surengti šventiniai pietūs.

Daug darbo parapijiečiai įdėjo kurdami projektą apie parapijos istoriją, Kėdainiuose esantį nekilnojimą turta ir jo panaudojimą, ateities vizijas, parapijos gyvenimą. Buvo padarytas projektas ir gautas leidimas klebonijos rekonstrukcijai.

Kartu su Kėdainių krašto muziejumi buvo organizuotas koncertas skirtas Reformacijos dienai paminėti.

Parapijai priklausančiame Arnetų name buvo organizuotas jaunimo menų festivalis. (Visuomeninė organizacija "Arnetų namas")

Suorganizuota Kalėdinė eglutė vaikams (jų tėvams ir seneliams).

Reguliariai vyksta valdybos posėdžiai.

2004 04 17 vyko parapijos sesija, kurios metu buvo aptarti aktualūs parapijos gyvenimo klausimai, išrinkta nauja parapijos valdyba, išrinktas delegatas ir kandidatas į delegatus atstovauti Sinode.

Pagrindiniai parapiją neraminantys klausimai yra vietoje gyvenančio ir tarnaujančio dvasininko trūkumas, Arnetų namo ir klebonijos remonto klausimai.

*Ev. teol. studentas R. Stankevičius
Parapijos valdybos pirmininkas*

**Kėdainių parapijos valdybos nariai:
D. Aukštietienė, Z. Jodinskienė, R. Stankevičius
ir B. Railienė**

Dievo žodžio tarnystės jubiliejus Šiauliuose

Šiaulių evangelikų reformatų parapiją aptarnaujantis liuteronų kunigas Romas Pukys šiemet švenčia evangeliškos kunigo tarnystės dešimtmetį. Gegužės 29 dieną Šiaulių evangelikų liuteronų bažnyčioje įvyko pamaldos, skirtos šiam dvasininko jubiliejui pažymėti. Kunigo Romo pasveikinti atvyko kolegos kunigai iš Liuteronų bažnyčios: išrinktasis vyskupas kun. M. Sabutis, kun. R. Moras, kun. E. Laiconas, kun. R. Šemeklis, kun. S. Varanavičius, kun. M. Žilinskis bei Reformatų bažnyčios l.e. bažnyčios superintendente pareigas kun. R. Mikalauskas. Kunigą Romą Pukį Liuteronų Konsistorija pasveikino įteikdama dvasininko kryžį su grandine bei Bibliją. Reformatų Konsistorijos vardu kun. R. Pukį pasveikino kun. R. Mikalauskas įteikdamas knygą apie pasaulio šventąsias vietas, o Konsistorija vėliau dar paskyrė pinigine dovaną. Kunigą taip pat sveikino Šiaulių, Kelmės, Joniškio, Radviliškio ir Mažeikių liuteronų bei Šiaulių reformatų parapijų atstovai, liuteronų patriarchas Kurtas Vėlius. Po pamaldų kun. Romas Pukys visus pakvietė į savo namus, kur atvirame lauke, pavėsinėse buvo graži proga pabendrauti ir pasivašinti.

Kun. Romas Pukys jau dešimt metų tarnaudamas liuteronų parapijoje Šiauliuose patarnauja ir reformatams. Nuo 2002 metų jis oficialių Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios – Unitas Lithuaniae - Sinodo kvietimų, remiantis Leuenbergo ir kitais istoriniais Lietuvos reformatų ir liuteronų sutartimis, Šiaulių reformatų parapijoje tarnauja administratoriumi, dalyvauja reformatų dvasininkų sesijose ir Sinodo darbe. Tai gražus Kristaus tarnystės pavyzdys

evangeliškoms bažnyčioms - išlaikant savo tradicinį tapatumą, būti vieną Kristaus bažnyčia ir reikale talkinti kitos evangeliškos konfesijos broliams ir seserims. Tokių pavyzdžių buvo prieškarinio Lietuvoje, kuomet reformatų dvasininkai kunigai J. Mizaras, A. Dagys ir kiti talkino liuteronų parapijose.

Linkime kun. Romui Pukiui ir jo šeimai Dievo palaimos ir ištermės Kristaus pašaukime: "Patarnaukite vieni kitiems, kaip geri daugiopos Dievo malonės prievaidai sulig kiekvieno gautąja malone [...] kad visuose dalykuose per Jėzų Kristų būtų šlovė Dievui. Jam garbė ir valdžia per amžius amžius! Amen." (1Petr.4,10.11b)

Kun. Rimas Mikalauskas

APŽVALGA

Informacinis biuletenis leidžiamas nuo 2001 m. gruodžio mėn. Platinamas nemokamai.

Išlaikomas iš aukų.

Leidėjas: LERB Unitas Lithuaniae Sinodas

Redaktorius: kun. R. Mikalauskas

Maketavo: UAB "Spaudvita"

Spausdino: UAB "Spaudvita"

Josvainių g. 17, Kėdainiai

Tiražas 300 egz.

Adresas: a/d 12, 41001 Biržai

E. p. zinius@ref.lt

Tel. 8 686 66383